X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 25)**

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 25)

26 czerwca 2024 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Kostusia (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (druk nr 425) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 464) w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy:

– dochody i wydatki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Stanecki** główny inspektor pracy wraz ze współpracownikiem, **Dariusz Rogowski** p.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli oraz **Michał Kurenda** referendarz w Departamencie Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk i Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Kostuś (KO):

Szanowni państwo, w imieniu pana przewodniczącego Marka Sawickiego otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej.

Chciałbym szczególnie powitać pana Marcina Staneckiego, głównego inspektora pracy. Witamy, panie ministrze, dzień dobry. Chciałbym powitać również panią Urszulę Żurawską, dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Głównego Inspektoratu Pracy. Witamy panią dyrektor. Witam przedstawiciela ministra finansów pana Michała Kurendę. Witam również pana Dariusza Rogowskiego, dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli oraz panią Annę Żarek, doradcę ekonomicznego Najwyższej Izby Kontroli. Jest pan sam, nie ma pani Anny? Trudno, co zrobić.

Szanowni państwo, stwierdzam kworum.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Stwierdzam zatem, że porządek dzienny posiedzenia został przyjęty.

Przystępujemy do realizacji porządku obrad, to jest rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. (druk nr 425) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 464) w zakresie części budżetowej 12, to jest Państwowa Inspekcja Pracy.

Bardzo proszę głównego inspektora pracy o przedstawienie wykonania budżetu państwa w zakresie części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie przedmiotowego wykonania budżetu w zakresie części budżetowej 12. Dziękuję bardzo.

Główny inspektor pracy Marcin Stanecki:

Już, chwileczkę, bo nigdy nie pamiętam, jak się włącza ten mikrofon. Wyświetlił się komunikat. Dzień dobry państwu. Szanowny panie przewodniczący, szanowne panie i panowie posłowie, przesłana do Komisji Kontroli Państwowej informacja z wykonania 12. części budżetu państwa – Państwowa Inspekcja Pracy zawiera szczegółowe dane o zadaniach i działaniach PIP w 2023 r.

Podstawowe zadania PIP są powszechnie znane, więc nie będę państwu o nich opowiadał, tych zadań jest kilkadziesiąt. Chciałbym tylko zwrócić państwu uwagę na to, że pojawiły się nowe zadania powierzone ustawą o delegowaniu kierowców w transporcie drogowym, która znowelizowała ustawę o PIP, rozszerzyła katalog podmiotów podlegających kontroli. Mieliśmy też dwukrotną nowelizację Kodeksu pracy, szereg nowych wykroczeń. Mam na myśli pracę zdalną i wdrożenie dyrektyw w sprawie równowagi między życiem zawodowym i prywatnym oraz dyrektywę w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy. Nastąpiła również zmiana ustawy o emeryturach pomostowych, która rozszerzyła kompetencje PIP, więc wniosek z tego taki, że liczba zadań PIP rośnie dynamicznie.

W związku z tym chciałbym opowiedzieć o planie dochodów i wydatków, który został opracowany i wykonany zgodnie z przepisami regulującymi problematykę jednostek finansów publicznych, czego dowodem jest pozytywna ocena Najwyższej Izby Kontroli z wykonania budżetu państwa w 2023 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Zaprezentowany Wysokiej Komisji materiał zawiera syntetyczną prezentację wykonania budżetu, w tym także wykonania wydatków w układzie zadaniowym. Zgodnie z ustawą budżetową na 2023 r. plan dochodów urzędu wynosił 2472 tys. zł, a jego wykonanie wyniosło 3575 tys. zł, a więc o 44,6% więcej niż założyliśmy w planie. Głównym powodem takiego wzrostu było uzyskanie wyższych niż przewidywano dochodów skali grzywien nakładanych przez inspektorów pracy oraz wpływów z kar pieniężnych i grzywien administracyjnych nakładanych na pracodawców delegujących pracowników z terytorium Rzeczypospolitej. Są to dominujące pozycje w strukturze dowodów inspekcji, stanowiące prawie 72% wszystkich dochodów urzędu.

Prognoza dochodów ze względu na ich specyfikę, to jest brak danych co do ilości i skali przyszłych naruszeń prawa, a więc również wysokości kar i grzywien, ilości umorzeń, odbywa się przede wszystkim w oparciu o doświadczenie i analizę dochodów z lat ubiegłych z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny.

Podobnie jest z szacowaniem dochodów skali odszkodowań z tytułu nienależytej realizacji umów przez naszych kontrahentów, odszkodowań za utracone mienie czy też wpływów ze sprzedaży zużytych składników majątku, z których łącznie uzyskaliśmy o 275 tys. zł więcej niż zakładaliśmy.

Zauważyć należy, że należności nakładane przez organy PIP stanowią nieopodatkowane należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, podlegające ustawie z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Oznacza to, że egzekucja należności pieniężnych z tytułu kosztów upomnień, grzywien w celu przymuszenia kar w transporcie drogowym oraz opłat za wydanie postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia prowadzi naczelnik właściwego urzędu skarbowego będący organem egzekucyjnym, a więc jej skuteczność nie jest zależna od pracowników PIP.

W przedłożonej państwu informacji staraliśmy się szczegółowo omówić wykonanie dochodów i wyjaśnić różnicę między planem a wykonaniem. Dlatego w swoim wystąpieniu ograniczyłem się do największych pozycji. Z kolei wykonanie wydatków budżetowych w roku 2023 wyniosło 451 103 tys. zł, czyli 98,6% planu po zmianach określonego ustawą budżetową na kwotę 457 703 tys. zł.

To niższe od planowanego wykonanie wynikało głównie z faktu, że w trakcie roku na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych podjęto decyzję o blokadzie wydatków na kwotę 3451 tys. zł. Kwota ta dotyczyła wydatków inwestycyjnych i wynikała obok oszczędności uzyskanych w przeprowadzonych postępowaniach z rezygnacji z realizacji zadań spowodowanych brakiem oferty w ogłoszonych postępowaniach przetargowych, wycofaniem się współinwestorów z realizacji wspólnych zadań w 2023 r., a także brakiem oferentów do realizacji zaplanowanych do wykonania zamówień.

W roku 2023 świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 3250 tys. zł. Wydatki w kwocie 2974 tys. zł dotyczyły głównie świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów BHP oraz ekwiwalentów pieniężnych wypłacanych pracownikom urzędu za to świadczenie. Na pozostałą kwotę w wysokości 276 tys. zł składają się m.in. nagrody imienia

Haliny Krahelskiej przyznawane przez Głównego Inspektora Pracy, koszty przeniesienia pracowników do innych jednostek organizacyjnych oraz ryczałt za pracę zdalną.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne w 2023 r. wyniosły 346 916 tys. zł, co stanowiło ponad 76,9% wydatków ogółem. Przeciętne zatrudnienie w urzędzie w roku 2023 wyniosło 2515 etatów, a stan zatrudnienia na koniec 2023 r. 2664 etaty. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników według angaży wraz z premią pracowników obsługi wyniosło w roku 7920 zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z nagrodami z funduszu nagród, specjalnymi dodatkami motywacyjnymi, nagrodami jubileuszowym oraz odprawami emerytalnymi wyniosło 9136 zł, a z uwzględnieniem „trzynastki" 9732 zł.

Kolejną znaczącą grupą wydatków były stanowiące 20% wydatków ogółem pozostałe wydatki bieżące, które wyniosły 90 044 tys. zł. Struktura wykonania pozostałych wydatków bieżących kształtowała się następująco – zakupy usług pozostałych ponad 22% ogółu wydatków bieżących, opłaty administracyjne w wysokości 18 266 tys. zł, to jest 20,3% wydatków tej grupy, wydatki na usługi remontowe, wydatki na zakup materiałów i wyposażenia.

Ponadto wydatki na zakupy energii, podróże służbowe pracowników oraz pozostałe wydatki na łączną kwotę 12 637 tys. zł, które dotyczyły głównie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, pracowniczych planów kapitałowych, szkoleń pracowników, wynagrodzeń bezosobowych, a także ubezpieczeń rzeczowych składników majątku GIP, stanowiły one 14,1% wydatków tej grupy.

Ponadto kolejną grupą wydatków, stanowiącą 0,4% ogólnej kwoty wydatków były wydatki majątkowe, które zrealizowane zostały w kwocie 10 888 tys. zł, co stanowiło 75% planu po zmianach. Z tej kwoty 7379 tys. zł dotyczyło zakupów inwestycyjnych, a 3509 tys. zł inwestycji budowlanych. Wśród inwestycji budowlanych zdecydowanie największe wydatki poniesiono na zakończenie trwającej od 2022 r. modernizacji pomieszczeń trzeciego piętra budynku nowej siedziby Okręgowego Inspektoratu Bydgoszcz Oddział w Toruniu. Z kolei dzięki wydatkom na zakupy inwestycyjne udało się doposażyć urząd m.in. w niezbędny sprzęt komputerowy i oprogramowanie oraz nabyć 24 samochody osobowe na wymianę samochodów wyeksploatowanych, co zwiększy bezpieczeństwo użytkowników i obniży koszty napraw.

Tradycyjnie w materiale zaprezentowaliśmy wydatki budżetu PIP w układzie zadaniowym, które od lat przypisane są do zadania 14.2. – budowa nowoczesnych stosunków i warunków pracy. Jako główny cel tego zadania wskazano doprowadzenie warunków pracy w kontrolowanych zakładach do zgodności z przepisami Prawa pracy. Miernikiem monitorującym stopień realizacji tego celu jest odsetek kontroli zakończonych wydaniem nakazu, czyli decyzji administracyjnej w związku ze stwierdzonymi naruszeniami przepisów Prawa pracy, w szczególności BHP. Bardziej szczegółowe dane w tym zakresie mogą znaleźć państwo w naszym materiale.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dziękując za uwagę, proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu za 2023 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. W przypadku pytań pozostaję wraz ze swoim współpracownikiem w celu udzielenia odpowiedzi. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Kostuś (KO):

Bardzo dziękuję.

Teraz poproszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Rozumiem, że pan dyrektor Rogowski omówi przedmiotową problematykę. Tak?

P.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Rogowski:

Tak, tak, zreferuję to.

Przewodniczący poseł Tomasz Kostuś (KO):

Bardzo proszę.

P.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny NIK Dariusz Rogowski:

Bardzo dziękuję za udzielenie głosu. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Kontrolę przeprowadzono w Głównym Inspektoracie Pracy oraz w trzech okręgowych inspektoratach pracy, to jest w Kielcach, Olsztynie i w Warszawie.

Jeżeli chodzi o dochody, to ze względu na niewielki udział w dochodach ogółem budżetu państwa ich kontrolę ograniczono do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Natomiast kontrola wydatków wykazała w dwóch okręgowych inspektoratach pracy, to jest w Warszawie i Kielcach, nieprawidłowości polegające na zapłacie po terminie rocznej opłaty z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe za 2022 r., po terminie również składek do ZUS, które wynikały przede wszystkim z rozbieżności pomiędzy złożonymi deklaracjami do ZUS, a danymi w księgach rachunkowych w 2022 r. oraz błędami w rozliczeniach z ZUS, a także na zapłacie po terminie raty podatku od nieruchomości za miesiąc lipiec 2023 r. Skutkiem nieterminowego uregulowania tych zobowiązań była zapłata odsetek w łącznej kwocie 8200 zł.

Kolejna nieprawidłowość stwierdzona podczas kontroli polegała na nienaliczeniu na koniec pierwszego i drugiego kwartału 2023 r. i nieujęciu w ewidencji księgowej odsetek od zobowiązań wymagalnych wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne należnych za październik 2022 r. Kolejna nieprawidłowość polegała na ujęciu w ewidencji składników majątkowych nowego samochodu osobowego, mimo że nie był zdatny do użytku, tj. nie został zarejestrowany i dopuszczony do ruchu.

Objęte kontrolą postępowania o udzielenie zamówień publicznych, za wyjątkiem dwóch przypadków, były prowadzone zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz wewnętrznymi regulacjami obowiązującymi w Państwowej Inspekcji Pracy. Stwierdzone nieprawidłowości w tym zakresie dotyczyły przekroczenia terminów przekazania do Biuletynu Zamówień Publicznych ogłoszenia o wyniku postępowania oraz wykonaniu umów.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2023 r. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty sposób kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym sprawozdań z operacji finansowych. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Tomasz Kostuś (KO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Najważniejsze to podkreślenie, że Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Natomiast pytanie, czy do tych nieprawidłowości, do tych błędów w rozliczeniach w inspektoracie warszawskim i kieleckim pan minister chciałby się odnieść w jakiś sposób? Bardzo proszę.

Główny inspektor pracy Marcin Stanecki:

Chcę tylko powiedzieć, że mówiąc językiem potocznym, błędy się zdarzają nawet najlepszym. Natomiast podjęto działania naprawcze i myślę, że następny raport NIK będzie bardzo pozytywny w tym zakresie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Kostuś (KO):

Bardzo dziękuję za odniesienie i za puentę.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę.

Jeśli nie ma pytań to zamykam dyskusję i zgłaszam wniosek o pozytywne zaopiniowanie wykonania budżetu państwa części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Czy ktoś z członków Komisji jest przeciwny temu wnioskowi bądź chciałby zgłosić inny wniosek? Nie widzę. Dziękuję bardzo.

Zatem stwierdzam, że Komisja do Spraw Kontroli Państwowej pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Proponuję, aby Komisję na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych reprezentował pan poseł Tomasz Kostuś. Czy są jakieś głosy przeciw tej kandydaturze? Nie ma. Dziękuję bardzo.

Stwierdzam, że porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany.

Informuję, że protokół posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.

Zamykam posiedzenie. Dziękuję za uwagę.